

"Kallad att vara Hans redskap på jord!"

av

Björn Stockman, major, 2015

Kalmar - jag föddes i november 1951 i "Kvastastaden", den gamla Hansa- och Unionsstaden. Här växte jag upp och gick i skola. Kalmar är inte bara en gammal stad utan också en residensstad, idag också universitetsstad. Det har även funnits en flygflottilj och ett eget regemente. Enligt historien har Kalmar varit en mycket betydelsefull stad. Det var ju där vid Stensö udde, söder om Kalmar år 1520, som det sägs att Gustaf Vasa en gång landsteg. I Kalmar finns en gammal borg, Kalmar slott, som byggdes någon gång på 1100-talet men år 1397 stod slottet i centrum för en av de allra viktigaste politiska händelserna i Nordens historia då Kalmarunionen bildades av den mäktiga drottning Margareta. Kalmar har egen domkyrka, även om Kalmar inte länge är en stiftsstad (Kalmar stift existerade 1603-1915). Mycket har hänt i staden genom åren och många viktiga möten har avhandlats på Kalmar Slott sedan 1397.

Frälsningsarmen har också fått betyda mycket för kristenheten i staden. Flera är de officerare som har fått sin fostran i Kalmar och därifrån åkt till Frälsningsarmens Krigsskola/Officersskola. Själv kom jag med i Frälsningsarmén ganska sent. Gick i söndagsskola i EFS, scout i Missionsförbundet och konfirmerad i svenska kyrkan. Jag har alltid haft ett socialt intresse och arbetade inom sjukvården. Jag hade också praktiserat inom barnomsorgen på dagis, fritidshem, spädbarnshem och även en period som skötare, föreståndare för ett vårdhem för utvecklingsstörda barn. Genom detta ville jag sprida Guds kärlek och såg framför allt inom vården att många människor saknade något och skulle behöva ta emot Jesus i sina liv. Detta gjorde att jag började fundera på att läsa vidare till präst eller något i den vägen. Jag brukade besöka olika gudstjänster i kyrkan. En tro på Gud har jag alltid ägt i djupet av mitt hjärta trots att jag inte alltid levt som en kristen. Så hamnade jag en dag på Frälsningsarmén. Sjunde kårens fasad hade jag sett många gånger i Stockholm, när jag väntade på bussen för att åka till mitt arbete på Södersjukhuset. Sedan mötte jag på mitt arbete en frälsningsofficer, som vidareutbildade sig till barnmorska. Hon kom sedan att arbeta som missionär. Hon vittnade utan ord om sin tro med bara sitt varande och sin närvaro. Även namnet Majken Johansson fick betyda mycket för mig utan att jag då hade mött henne. Men det dröjde flera år innan jag vågade mig in till Frälsningsarmén och ett möte. (Foto: Björn Stockman besök på pensionärshem i Lettland)

Mitt första möte med Frälsningsarmén blev i Kalmar. Det allra första mötet är då julgrytan fanns ute den stora julskytningssöndagen och en frälsningssoldat i uniform vaktade den. Den gamla kårlokalen besökte jag aldrig. Den store väckelsepredikanten August Andersson även kallad Häst-August var en av pionjärerna inom frikyrkan i Småland och Blekinge. När Frälsningsarmén började sin verksamhet i Kalmar 1891 med kapten Aurora Ehn och löjtnanterna Thor och Hedström hölls det första mötet i Häst-August lokal "Arken" vid Smålandsgatan där han också själv brukade ha sina möten. Under den första tiden hyrde Frälsningsarmén lokalen men den revs senare under samma år på grund av att gatorna ändrades. Häst-August lät då flytta lokalen till Nybrogatan för kårens räkning, den hyrdes först och köptes senare av Frälsningsarmén. Denna lokal revs också senare då verksamheten började i en ny modern lokal på Fabriksgatan. Tyvärr har denna lokal idag sålts och blivit bostäder så Frälsningsarmén har idag inte någon verksamhet i staden. Då det gäller den gamla kårlokalen, så har jag bara hört talas om den, att den var gammal, sliten och det sprang råttor i lokalen. Jag vet att min mamma och mormor brukade besöka kårens olika försäljningar vid påsk och

jul. Ett annat minne, som jag har och som min mamma gärna berättade, var när hon hade blivit ensamstående tvåbarnsmamma och hur slumsystemen eller om det var någon annan som kom hem till henne med matkasse och stickade strumpor till mig. Denna hjälp måste ha betytt mycket för henne eftersom hon ofta talade om detta. Det var i början på 50-talet. Vem denna som kom på hembesök vet varken jag eller mamma. Det måste ha varit en ängel som sände henne hem till oss. Matkassen var verkligen värdefull och välkommen. (Foto: Björn Stockman och barn i Italien efter Jordbävningen)

Mitt första besök på Frälsningsarmén var i Kalmar på en försäljning inför julen 1976. Slumsystemen, major Agnes Vikberg hade julförsäljning och kåren strängmusikanter medverkade. Minns även hennes företrädare brigadör Edit Ljungquist (1890-1977). Detta var i kårens nya moderna och fina fastighet vilken också inrymde en slumstation på Fabriksgatan. Det var en fantastisk lokal. Gud talade till mig på många olika sätt under denna julmessa. Jag vann en hel

del vinster den där kvällen. Men detta var inte det största och bästa utan att jag kände att jag måste tillbaka till kåren. Jag hade haft tankar att åka ut till något annat land för att där arbeta socialt eller skulle jag läsa till präst eller bli diakon. Precis då dessa tankar hade kommit till mig kom jag till Frälsningsarmén och förstod att där skulle jag vara för att kunna verka både evangeliskt och socialt. Anledningen att jag kom till Frälsningsarmén var några frälsningssoldater som jag fick följa med. Jag visste att de tillhörde därför att de var klädda i sina uniformer då de gick till möten. Uniformen blev ett vittnesbörd. Sedan förstod jag att frun kunde spela gitarr. Den brukade hon bära med sig. Nu hör det

till saken att jag också ägde en gitarr som jag köpt för lite skatteåterbäring men tyvärr inte kunde spela på. Ostämnd var den också, så en dag tog jag mod till mig, ringde på deras dörr och bad om hjälp med min gitarr. Jag fick hjälp med att stämma men lärde mig också några enkla ackord och sånger. (Foto: Barnsjukhus i Riga)

Efter slumsystemens julmessa hade jag en längtan att snart få besöka kåren igen. Beslutade mig att följa med på söndagskvällens möte, frälsningsmötet. Det var inte lika mycket folk som vid julmässan. Jag brukade gå i kyrkan och mötet på Frälsningsarmén var inte som i kyrkan, mycket sång och vittnesbörd. Vid avslutningen kom en inbjudan till frälsning. Kårens ledare frågade om jag var frälst osv. Tyckte nog att allt var väl, men till slut gick jag fram till botbänken och fick där lämna mina olika laster och bördor. Många viktiga beslut har fattats i Kalmar och nu fick jag tillfälle att göra mitt livs viktigaste

beslut, nämligen att lämna mitt liv till Jesus för att följa honom. Lite senare tog jag också beslutet att bli rekryt. Det var 1976. Den 20 februari 1977 invigdes jag till frälsningssoldat, Men som en bekännande kristen blev inte livet lättare. Mitt äktenskap gick i krasch. Detta betydde också att jag inte längre fick bära min soldatuniform eller vara aktiv som soldat. Det blev mycket svårt för mig. Under sommaren på lördagens förmiddagar var det sång och vittnesbörd på gågatan i Kalmar utanför Domusvaruhuset. Med stor glädje var jag med där för att sjunga och vittna om Jesus. Nu fick jag inte längre vara med där. Detta gjorde att jag åter började röka (det begär hade jag blivit löst ifrån vid mitt möte på Frälsningsarmén). Jag började också använda alkohol och kom längre och längre bort från Gud och Frälsningsarmén. Ville på något sätt fly från allt men vart?

Kalmarkåren många färgstarka personligheter

Flera har lämnat Kalmar för att utbilda sig till frälsningsofficerare. En av dem var brigadör Ester Petersson från Nybro, blev missionär 1912 i Holländska Ostindien och kallades för Javas ängel. Hon föddes i Kristvalla, Kalmar län 1888 och befordrades till Härligheten 1882 från Västerled i Stockholm.

Några andra som utgått från Kalmarkåren är major Lennarth Karlsson, major Britta Wallander och Marianne Wiberg. Speciellt minns jag kårens fanjunkare Lisa Svensson (1901-1991). Hon var inte så stor till växten men en verklig sann "kristinna". Minns också kårens hederssträngmusikledare, Sally Söderberg (1911-1994). Hon var ett stort stöd för mig under mina svåra år. Hon gav aldrig upp utan höll alltid kontakt med mig. Jag minns också Maja Persson som verkligen kunde den ädla konsten att göra öländska kroppkakor som hon brukade koka till försäljningar. Hon och Ruth Danielsson ansvarade för Hemförbundet. Kåren i Kalmar fick trots mina få år där betyda mycket för mig. Kåren ordnade också en resa till årskongressen i Stockholm och så framfördes bl.a. julspelet. Mitt stora andliga genombrott fick jag vid Karismakonferensens möte i Kalmar med Elon Svanell, Erik Bernspång och Christina Gunnardo. I det stora mötet i Kalmar domkyrka blev jag också föremål för förbön.

Till Göteborg

Efter några år i Kalmar och en separation försökte jag fly fältet och flyttade till Göteborg för att slippa konfronteras med Frälsningsarmén. Det jag då inte visste var att man inte kan fly från Guds helige Ande. Jag fick där ny bostad och arbete inom vården under ett antal år. På den avdelning jag arbetade fanns en frälsningssoldat. Lämna Frälsningsarmén kunde jag inte och min kallelse att bli frälsningsofficer var bergfast trots mina felsteg. Min första natt i Hammarkullen, Göteborg hade jag en dröm om att jag måste bege mig till Fyrbåskåren inne i Göteborg. Jag åkte dit och möttes av en gudomlig kärlek av kårens ledare major Anna Andersson och föreståndaren på Nylösegrården Olle Broberg. Anna sa till mig att ta på uniformen och komma till lördagens möte, vilket jag också gjorde. Detta måste ha varit min räddning för att inte gå under. Vilken härlig gemenskap i kåren och vilket omhändertagande. Jag har uttryckt att det kändes som i sången: "*Som när ett barn kommer hem om kvällen*". Men mitt problem var ännu att jag rökte och kunde också använda alkohol. Men att bli fri från detta var inte lika enkelt som första gången. I Fyrbåskåren fick jag min andliga fostran och eftersom kårens ledare pensionerades fick jag möjlighet att träna mig i en kårs arbete. Jag blev också till slut antagen som kandidat efter några ansökningar med avslag och åkte till Krigsskolan 1979 från Fyrbåskåren i Göteborg som då blivit en del av min hemkår.

(Foto: Björn Stockman talar Italien)

Att ha mött människor med olika problem hade lärt mig mycket för min fortsatta tjänst som frälsningsofficer. Livet är inte alltid så lätt och självklart för alla. Många har verkligen en stor kamp att utkämpa. Även tiden på Krigsskolan/Officersskolan blev en kamp på många olika fronter liksom livet efter skolan som ny löjtnant. Jag hade möjlighet som kadett att vara i Jönköping, sedan vid slumstationen i Gävle och dövexpedition i Norrköping. Som färdig officer och löjtnant blev min första order som assistent till major Gertrud Bergman på Vasakåren. 1982 blev jag ansvarig för kåren i Virserum och 1983 kårerna i Avesta och Fagersta. Mona och jag vigdes i Falun 1984 och vår gemensamma kår blev Växjö och Ljungby. 1985 var det åter tid att flytta och då till Eksjö. 1987 bar flyttlasset vidare till Kristinehamn och 1991 flyttade familjen över Östersjön till Riga i Lettland för att börja Frälsningsarméns arbete där.

Gå ut!!!

Hur det hela började med en kallelse!

Långt innan jag blev frälst kände jag att jag skulle vilja hjälpa människor i andra länder. När jag sedan kom till tro förstod jag att det handlade om en kallelse att arbeta utomlands för att där kunna hjälpa människor som har det svårt både andligt och socialt. Jag utbildade mig inom sjuk- och hälsovård och intresset för utlandsarbete ökade mer och mer. Jag försökte hela tiden hitta olika arbetsprojekt hos t.ex. Individuell Människohjälp, Röda Korset och Svenska kyrkan, men fann aldrig den rätta uppgiften. Intresset för mission tror jag alltid har funnits hos mig och minns den lille svarte pojken på söndagsskolebössan där man varje söndag fick lägga en slant. Kanske såddes redan då ett litet frö att få tjäna Gud i ett annat land. Planer på att läsa vidare till präst eller diakon växte i mig under den tid då jag arbetade inom sjukvården. Där såg jag att det inte bara fanns kroppsliga problem utan det fanns

också en djup andlig nöd och tomhet hos flertalet patienter som skulle vårdas. Många av dem befann sig också i livets slutskede och led av ångest och rädsla över vad som skulle hända. I detta upplevde jag själv en maktlöshet och ville gärna kunna hjälpa mer än att lägga om sår, mata osv. Jag ville ge trygghet genom ett ord och vara den som kunde lyssna och trösta de behövande. Tanken på att tjäna Gud utomlands släppte aldrig taget om mig och även i min ansökan till officerstjänst skrev jag att jag var villig att tjänstgöra utomlands.

Hjälparbete jordbävningdrabbade Italien

Detta fick ett tydligt uttryck under min officersutbildning då jag tillsammans med en kadettkamrat (kadett är man under utbildningstiden) Bertil Divert (Gustavsson) under en månads tid fick möjlighet

att åka till Italien och hjälpa till i ett team. Det var arbetade i södra Italien nära Neapel i Atena Lucana, Braide, Brienza, som då hade drabbats svårt av en enorm jordbävningkatastrof. Tiden i Italien blev en mycket lärorik period. *(Foto: Jordbävningen Italien)*

Tanken och kallelsen till att arbeta utomlands släppte aldrig taget. Jag försökte alltid att förkovra mig på olika sätt för utlandstjänst. Med åren blev det svårare och svårare för missionärer att tjänstgöra i olika

missionsländer. När jag gifte mig sände även min hustru in sin ansökan att få tjänstgöra utomlands i Frälsningsarmén. Den första gemensamma ansökan blev att få tjänstgöra i Italien. Vi hade då läst en kvällskurs italienska och ett upprop kom om arbetare till Italien. Men vi fick avslag på vår ansökan p.g.a. våra tidigare civilstånd före officerskapet. Sedan kom vår gemensamma ansökan att handla om att kunna få tjänstgöra i Asien, men så långt hann vi aldrig.

Ibland begränsar man sig till att man ska resa ut för att kunna vara i tjänst men glömmer då bort att man också kan göra tjänst som missionär även på hemmaplan. Som officer har jag också fått möta många människor från andra länder och då även från Asien och arabländerna vilket varit mycket givande. Idag med internet har vi också möjlighet till kontakt med vänner runt om i världen. Vid det stora ungdomskonventet som hölls i Stockholm 2010 fick jag möjlighet att möta många ungdomar från olika världsdelar har kontakt med dem fortsatt via internet. Det handlar kanske inte om vanligt missionsarbete men är en uppgift att stötta och uppmuntra dem i deras kristna tro. Många har det svårt som kristna på grund av förföljelse osv. *(Foto: Familjen Stockman & Anna-Lena Larsson)*

Återöppnande Frälsningsarmén i Lettland

Åren gick, min fru och jag hade tjänstgjort på några kårer i Sverige då vi plötsligt fick en förfrågan från chefsekreterare Göte Lindgren om vi kunde tänka oss att flytta till Lettland och återuppbygga Frälsningsarméns arbete där. Det hade då hänt mycket i öst och flera gränser öppnats. Berlinmuren föll och i Baltikum (Estland, Lettland och Litauen) och forna Sovjetunionen blev det

möjligt för Frälsningsarmén att åter börja arbeta. Internationella Högkvarteret i London, England, beslutade att Frälsningsarmén åter skulle börja sin verksamhet i dessa länder. Min fru och jag var då stationerade i Kristinehamn och hade två små barn, Emilie och Gabriel som var hos en dagmamma som var frälsningssoldat. Vi svarade "ja" på förfrågan om vi kunde tänka oss att börja arbeta i Lettland. Den första tiden var Frälsningsarméns arbete underställt England innan det blev en del i det svenska territoriet. *(Foto: Fasaden Oktobris, Frälsningsarméns hus före renovering)*

För mig var Lettland ett helt okänt område på världskartan. Visserligen hade jag hört talas om Livland men nu började jag att forska om Lettland och Riga men fann mycket snart att det inte fanns mycket att läsa om landet. Hittade jag något så var det skrivet i samband med Sovjetunionen vilket Lettland då var en del av. Eftersom nu gränserna öppnades mot öster så skrevs det mer och mer om de baltiska staterna. På Stockholms universitet började jag studera lettiska vilket också öppnade dörrarna för mig till det okända landet med det okända språket. Möjlighet gavs sedan också för mig och min fru att studera lettiska vid universitetet i Riga.

Konferens i Oslo

1991 kallade Frälsningsarméns dåvarande stabschef, kommandör Caughey Gauntlett till samordningskonferens i Oslo för. De nordiska länderna hade fått ett speciellt ansvar för nystarten. De territoriella ledarna för Norge, Sverige och Finland deltog tillsammans med de officerare som skulle arbeta i Ryssland och Baltikum. Norge skulle ansvara för Ryssland och arbete var planerat i S:t Petersburg där de norska officerarna Björg och John Bjartveit tillsammans med Sven-Erik och Catherine Ljungholm från Sverige och Minna Karlström från Finland. Björn och Mona Stockman från Sverige

skulle arbeta i Lettland. Med på konferensen var också kommandörerna Frank Fullarton (*Internationell Sekreterare för Europa*), John Ord (*Norge*), Lennart Hedberg (*Sverige*), Mauri Palmunoksa (*Finland*) och en tjänsteman från den ryska ambassaden i Oslo. (Se Foto på gruppen)

I februari hade Frälsningsarmén i Stockholm "Dagar inför Guds Ord". En f.d. frälsningsofficer från Frälsningsarméns första tid i Lettland, Marija Gorska var inbjuden. Hon kunde tala svenska och kom i

sällskap med sin dotter Arija och dotterdotter Odette Gorska vilka också talade svenska. Marija var verkligen en lingvist och talade flera olika språk. Hon hade en gång också varit redaktör för det lettiska Stridsropet och översatte då flera böcker och olika texter till lettiska. Marija hade nu stora problem med att kunna se men satt med sitt förstoringsglas och översatte textrad efter textrad. Att ha kontakt med dessa var en stor hjälp för oss i början av arbetet då allt skulle etableras i landet. Byråkratin var inte heller så enkel och

man slussades från den ena instansen till den andra. Då var det bra att ha inhemsk tolk och någon som förstod systemet. Den allra första början behövde vi översätta allt. Det fanns inga sångböcker, så inför varje veckomöte försökte vi översätta köror och letade efter andra unisona sånger som vi kunde använda. Det hade en gång funnits en Frälsningsarméns sångbok som några vänner hade sparat där vi kunde hitta sånger. Trots att Frälsningsarmén en gång verkat i landet så var ändå allting nytt. (Foto: Marija, Arija o Lonija på besök hos Lucija en fd officer)

Hur kunde Frälsningsarmén åter började arbeta i Lettland?

I och med att gränserna till öst öppnades mer och mer så blev det också en naturlig del för de f.d. frälsningssoldater och officerare som fanns kvar i landet att fråga om inte Frälsningsarmén skulle kunna komma tillbaka till Lettland. De gamla vännerna samlades för att samtala om detta och hade även

kontakt med kyrkominister Koblinski (*Se Foto med Björn Stockman*). Det fanns en möjlighet att en utlänning kunde bli ledare. Vid en samling i november 1990 skrev en grupp på 21 personer en vädjan till kyrkoministern om att kunna börja Frälsningsarméns arbete igen i Lettland och till dess ledare valdes kaptan Björn Stockman, svensk medborgare och boende i Kristinehamn tillsammans med sin fru Mona och barnen Emilie och Gabriel.

Den 18 november samma år kunde också Frälsningsarmén hålla sitt första offentliga möte i Golgatakyrkan, en baptistkyrka i Riga då även en soldatinvigning kunde äga rum. Detta blev ett historiskt och kärt möte för många. En äldre man från landsbygden hade kommit in till Riga och mött några uniformerade frälsningssoldater vid Frihetsmonumentet samma dag. Uniformerna såg bekanta ut och det visade sig att mannen i sin barndom tillhört Frälsningsarmén. Han kom till det offentliga mötet

och ville då skänka några rubler till en trumma att använda vid t.ex. friluftsmötena som en botbänk men också att slå takten på i marscherna. I samma möte fanns också en kvinna som var organist i en kyrka vars far hade ägt en massa byggnader som blivit konfiskerade men i och med frigörelsen skulle tillfalla de rätta ägarna. Hon hette Estere Didriksson och ville gärna att ett av husen en gång varit Metodistkyrka och nu användes som kontor skulle tillfalla Frälsningsarmén. Huset hette Betanija (*Se foto*). Efter flera år kom även det huset i Frälsningsarméns ägo och användes en tid till äldreboende, och några barn fick skydd och vård där av föreståndaren Janina Bunka. Hon hade då lämnat sitt arbete som sjuksköterska, blev fältsergeant och kom att ansvara för Frälsningsarméns sociala arbete i Betanija. Där fanns också ett soppkök, möjlighet till att kunna tvätta sig och tvätta sina kläder. Senare fanns också Frälsningsarméns officersskola i Riga där. Idag inryms Rigas Andra kår där och möten hålls för rysktalande.

Före flyttningen till Lettland

Före vår flyttning till Lettland sökte jag efter olika upplysningar om landet. Jag upplevde också viktigt med språket. Sökte efter språkkurser och till slut fann jag en kurs vid Stockholms Universitet. Lettiska är inte ett lätt språk men bra med lite förkunskaper innan man bosätter sig i det främmande landet. Visserligen var de flesta rysktalande men då skulle landet vara fritt och det egna modersmålet skulle få talas. Detta blev en jobbig tid att som kårledare att pendla mellan Kristinehamn och Stockholm varje vecka och även en hel del resor och telefonkontakter med vänner i Riga. Det gavs mig också möjlighet att besöka grupper och församlingar där jag kunde berätta om Lettland och vid ett s.k. måndagsmöte i Karlstad att tala om situationen i Lettland. Måndagsmöten hölls också i Stockholm på Norrmalmstorg. I inlednings skeendet av Baltikums frigörelse gjorde jag också resor till Lettland och hade möjlighet att vara med på barrikaderna. Det var oro i stora delar av världen men jag kunde inte svika det folk som valt mig till dess ledare och åkte flera gånger både privat och i tjänsten för att ha möten och soldatinvigningar. Jag befann mig i Riga vid den ryska Omontruppens invasion. Vi hade precis avslutat en gudstjänst med Frälsningsarmén och soldatinvigning i Adventistkyrkan i Riga. Det var en gravt handikappad kvinna som då blev soldat. Denna gudstjänst sändes också i lettisk TV. Det var då som det var skottlossning vid det lettiska Inrikesministeriet och flera blev dödade. Att jag då befann mig i Riga sågs inte av ledningen med blida ögon. Men kunde jag svika mitt folk? Att ha varit med om att stå sida vid sida med det folk som längtat efter frihet sätter sina spår i ens inre. Men vad som glädde mig allra

mest var ändå att kunna se hur människor fick uppleva en frihet i Jesus Kristus! (Foto: Frälsningsarméns hus foajén renoveras)

Att flytta till ett land där människor blivit hunsade av stormakter och militärer blev en utmaning. Skulle vår uniform vara ett hinder? Visst var det många som funderade över vilka vi var när de såg oss i

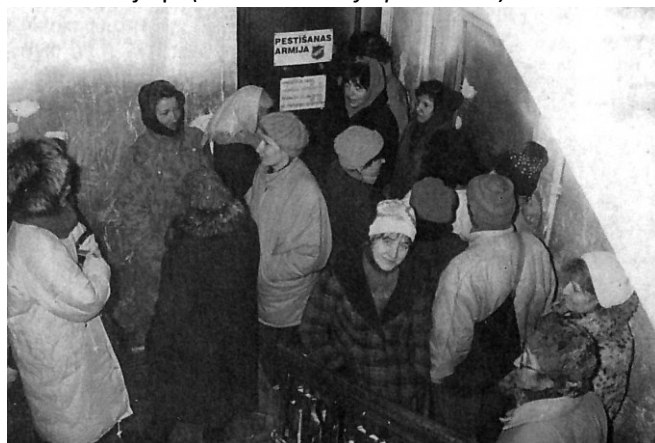
uniform. Ytterligare en ockupationsmakt? Fast på ett annat sätt - vårt yttersta mål var ju mottot "Lettland för Gud". Den lettiska nationalsången som varit förbjuden att sjungas under många år kunde åter sjungas. En underbar sång med titeln "Dievs sveti Latviju" övers. Gud välsigna Lettland. Det var ju därför vi åkte dit med vår önskan att människor skulle få lära känna Gud och därmed också få sina liv förvandlade.

Under många år så hade det lettiska folket blivit förtryckta av stormakter. Den senaste

Sovjetunionen förbjöd också folket att tala sitt eget språk lettiska. Allt skulle vara russifierat. Det som nu var viktigt i vårt arbete var att möta alla människor oavsett etisk, nationell bakgrund med värdighet och respekt. Vår kår skulle bli en plats där vi fanns till för andra människors skull och inte för Frälsningsarméns eller vår egen skull. Vi anordnade gudstjänster där människor fick möjlighet lyssna och överlämna sitt liv och böneämnen till Gud. Det fanns alltid någon som försökte att förmedla Jesu kärlek. Den som kom till Frälsningsarmén skulle inte vara nedtryckt och kuvad mötas av medmänsklighet. Detta låter fint men det var inte alltid så enkelt när också de som förtryckt kom för att dela en gemenskap. Vi förkunnade det glada budskapet att alla var lika mycket älskade och Frälsningsarméns uppgift inte att förtrycka utan istället resa upp människor och göra dem fria. Att lyssna till människornas livsberättelse var ibland mycket påfrestande. Människor hade levt under förtryck, förbjudet att t.ex. tillhöra Frälsningsarmén, sjunga kristna sånger och ha samlingar.

Många som kom till Frälsningsarmén för att få humanitär hjälp. (Foto: Kö av hjälpsökande) Flera trodde

att vi var en hjälporganisation och var själva villiga att hjälpa till. Människor kom på besök och ville gärna besöka något barnhem eller liknande för att överlämna en liten gåva till barnen. Men allt kom inte gåvomottagaren till del utan hamnade på någon hylla eller hos personalen själv. Ibland kom det lastbilslastar med olika saker, som vi sedan skulle förmedla till olika platser, för att gåvogivarna sedan skulle kunna tala om vad de gjort. Ibland var det fina saker som kom men ibland var det bara skräp som fick kastas direkt. Jag glömmer aldrig vår första jul i Riga då vi på julafton

skulle besöka ett barnsjukhus med fina inslagna julklappar att dela ut till barnen. Vi visste ju inte vad som fanns i paketen men det visade sig då barnen öppnade dem att i flera paket var det bara begagnade saker som pennstumpar, trasiga och nedklottrade dockor osv. Att först se barnens glädje över att ha fått ett paket och sedan se hur ledsna de blev var inte lätt. Därefter öppnade vi alltid det som var inslaget för att förvissa oss om att det var nya saker i paketen. Det som var begagnat delade vi ut på annat sätt. Vem uppskattar att få trasiga leksaker? Vilken människosyn finns det då det gäller människor som har det svårt?

Men ett stort glädjeämne var när de människor som känt sig vara i en stor kris i livet kom till oss och fick känna sig sedda och fick omsorg. Liv blev förvandlade och destruktivt blev förvandlat till något positivt. Många var rädda för framtiden att de åter skulle bli ockuperade och de levde med en rädsla inför morgondagen. Familjer var splittrade och mödrarna själva hade ansvar för hem och barn. Många fäder men även mödrar hade stora alkoholproblem. Att möta dessa familjer och då framför allt barnen påverkade oss på ett starkt sätt. Jag tror att det också påminde oss själva om vår egen sårbarhet.

(Foto: Första soldatinvigning i Frälsningsarméns lokal Riga)

Vi mötte verkligen människor som visste vad det innebar att kämpa för sin överlevnad, att inte kunna köpa det man längtade efter, att det inte alltid fanns matvaror att köpa, att förlora något som var en kärt osv. Människor som visste om hur det var att leva i ett land fyllt av korruption och misär. Vi hade möjlighet att kunna ge kläder och mat till de behövande. Vi hade ett sopp-och matkök dit människor kunde komma för att äta sig mätta och även ta med sig hem till någon som inte hade möjlighet att komma. Genom hemvärdet hade vi fått en hel del konserver och en container var placerad på gården fylld med konserver, kex osv. Men allt detta arbete var inte okomplicerat. Skulle vi ta över landets skyldighet att ge medborgarna ett drägligt liv?

En dag i början av 1993, kallades vi till ett möte med en direktor för ett av polisens upptagningshem för

pojkar i Riga. Där fanns det pojkar som blivit häktade för att de inte varit hemma efter ett visst klockslag, sålt varor på gatan eller gjort något kriminellt. Frågan till oss var om vi kunde göra något för dessa barn. Visst ville vi gärna samarbeta med polisen i detta angelägna ärende om de bara hjälpte till med att plocka ut de pojkar som skulle kunna bo hos oss. Kriminaliteten var ganska utbredd och därför var det också skönt att kunna få hjälp av polisen med detta. Vi ville gärna hjälpa dem med att finna en trygghet i livet. Pojkarna som hamnade hos polisen kunde också vara där på grund av föräldrarnas drogmissbruk eller att de blivit utkastade av föräldrarna och levde på gatan. Det kunde också handla om föräldralösa pojkar vars hem var ett trapphus, källare eller järnvägsstationen där de kunde sova och nu polisen plockat

upp dem ifrån. Vår fastighet var stor och vi började bygga om en del av huset till ett pojkhem med plats för 10 pojkar. Vi fick sängar och övriga inventarier från Sverige och kunde snart inviga detta hem för pojkar. En läkare, som var frälsningssoldat blev föreståndare. Övriga i arbetsteamet var också frälsningssoldater. *(Foto: Kommandör Lennart Hedberg inviger pojkhemmet)* Här fick nu pojkarna en trygg och skyddad miljö. De kunde äta sig mätta, möjlighet till läxhjälp och att någon såg till att de kom iväg till skolan. Allt skedde på en kristen grund. Dessa pojkar som bodde på Frälsningsarméns första pojkhem förflyttades senare till barnhemmet Skangale.

Eftersom Frälsningsarmén har gott renommé är det lätt att bara tänka på det sociala arbetet. I Lettland fanns det mycket att göra inom det sociala arbetet men vår uppgift var att bygga upp det evangeliska arbetet, att öppna kårverksamhet. Vid mitt allra första besök i Lettland såg jag många hörselskadade män och kvinnor och tänkte då att här är några som vi ska arbeta med. I Sverige hade jag gjort praktik inom dövarbetet och sett vårt arbete bland de syn- och hörselskadade. Detta fanns i mitt inre att de behövde nås av evangelium liksom övrigt handikappade. Under några år innan jag blev frälsningsofficer hade jag också arbetat inom Omsorgsstyrelsen som bl.a. skötare och föreståndare vid ett Vårdhem för utvecklingsstörda barn. Med detta i bagaget var det lätt att bara tänka på det sociala, men då poängterade min fru för mig att det var en kår som vi i första hand skulle öppna i Lettland. Det var sant och uppdraget gällde ju att återöppna Frälsningsarméns verksamhet i Lettland och utgå från en kårverksamhet. Så vi började med att bygga upp en kår/församling med den lilla grupp av vänner som fanns i Riga, en liten grupp med gamla soldater

och officerare från Frälsningsarméns första tid i Lettland. Men vi började också ett arbete med döva barn ifrån en dövskola i Riga. Allt har verkligen sin tid. En söndag då vi hade söndagsskola kom en lärare ifrån dövskolan i Riga presenterade sig och sa att hon hade en önskan att kunna göra mer för sina elever. Med min bakgrund från praktiktjänsten och dövarbetet i Sverige kunde jag erbjuda henne att få komma med sina elever till vår söndagsskola och då även bereda en plats för henne och hennes elever där hon kunde stå och teckna vad som sades. Det var inte bara eleverna som kom utan även deras föräldrar och syskon kom till söndagsskolan. (Foto: Söndagsskolan Riga)

Barnverksamheten

Barnen är viktiga och också ett lands framtid. Vi gladdes mycket över alla de barn som kom till oss. Till vår första söndagsskola kom ett tjugotal barn vilket vi startade med. När vi fick "farväl" från Lettland efter 3 ½ års arbete fanns det över tusen barn inskrivna i söndagsskolan. Det fanns då också en grupp med juniorsoldater (Foto: Juniorsoldaterna Riga).

När det gällde dövklassen så kändes det fint att kunna integrera dem med de hörande barnen.

Det blev först en blandning av lettiska, ryska och barnen från dövklassen. Till slut blev vi tvungna till att dela upp gruppen för att ha en ryskspråkig och en lettiskspråkig grupp i vilken också dövklassen ingick. Dövklassen hade också önskemål om att en gång i veckan kunna ha egna möten, så min fru startade en bibelklass för de döva barnen där hon kunde använda sina flanellografbilder. Dessa barn öppnade också för kontakter med föräldrarna och vi fick därmed möjlighet att hjälpa dem med mat och kläder. Vi anordnade också gemensamma trivselträffar för barnen och deras familjer på kåren. Frälsningsarmén i Sverige anordnade flera läger i Stockholmstrakten och i Norrland för de döva barnen men också för andra barn som skulle vara i behov att få komma på läger.

När det gäller den uppsökande verksamheten besöktes platser ute i landet och kontakt togs med gamla kända frälsningssoldater som fanns där. Vi kunde genom våra besök på landsbygden och i andra städer förmedla kläder och mat genom tips från kommunen. Men vi gjorde också besök i fängelser, på pensionärshem, barnhem, internat och sjukhus. Genom pengagåvor kunde vi köpa in 1000 madrasser,

kuddar, tallrikar, muggar och skedar till Centralfängelset i Riga till en avdelning där flera hundra tonåringar vistades. Det var inte ovanligt att 15 -16 ungdomar fick vara tillsammans i en liten cell där toaletten är ett öppet hål i golvet och ett draperi är dörr. De flesta hade inga madrasser utan fick sova direkt på järnresåren. I detta rum fanns också ett stort matbord där de skulle äta. Stanken var vidrig! Efter att ha besökt detta fängelse så vet jag att våra boskapsdjur i Sverige har det mycket bättre än dessa människor i fängelserna i Lettland. Detta gjorde att det kändes meningsfullt att arbeta vidare och trots allt mörker. Vi fick peka på Jesus som är Världens Ljus, Vägen, Sanningen och Livet. (Foto: Friluftsmöte Riga)

Den 23 januari 1991 blev Frälsningsarmén i Lettland en juridisk person. 15 november blev det en del i det svensk-lettiska territoriet under benämningen Frälsningsarmén Sverige/Lettland. Det primära arbetet var inte att börja social verksamhet utan att starta en församling, bygga upp en kår. Visserligen fanns det mycket social nöd i landet men Frälsningsarméns arbete har alltid varit evangeliskt och socialt. Det vi upplevde gav oss glädje och inspiration att kunna överleva och arbeta vidare med vårt uppdrag att göra Jesus känd och vinna människor för Gud. Inte att förverkliga oss själva

eller Frälsningsarmén. Vi sjunger i en kör: "Giv åt Jesus äran! Förkunna frälsning full och fri!". "Lettland för Kristus!" var det motto vi arbetade efter, att leva för och tjäna Gud i Andens nya liv. Gud välsigne Lettland!

Det är inte lätt att berätta om alla upplevelser som vi var med om Lettland. Men vi upplevde som arbetare för Gud och ledare för Frälsningsarmén i Lettland att **BEHOVEN ÄR MYCKET STORA HOS DET LETTISKA FOLKET**. Vi ville och försökte vara en förmedlande länk till alla dem som har det svårt både materiellt och själsligt. (Foto: Kaptenerna Mona och Björn Stockman i Riga)

Åter till Sverige

1993 var det åter dags att flytta och då hem till Sverige igen för nya äventyr. Denna gång handlade det om att arbeta i en Stockholmsförort med projektet "Nåd för onådda". Platsen var Vårby Gård och här arbetade jag tillsammans med min hustru och några team fram till 1999 då jag fick order till chefsekreterarens expedition att arbeta med Lettlandsfrågor. Vid den tiden hade jag drabbats av sjukdomen MS men arbetade på olika avdelningar på Högkvarteret till 2013 då min nya order var omsorgsofficer med speciellt ansvar för de pensionerade officerare som fanns utanför Storstockholm. Min arbetsplats blev Elisabetgården där jag också fick arbeta med hjälpverksamheten. Sjukdomen gav sig tillkänna på ett större sätt vilket och gjorde att jag fick sjukpension. För Gud finns inte någon pension eller sjukdom. Alla har en uppgift i Guds rike. Gud är alltid större och för oss fram till seger. Mitt liv som frälsningsofficer har varit spännande och ett heligt äventyr på flera platser i vårt land men också utomlands.

Text: Björn Stockman

Foto: Privat

© Copyright: Frälsningsarméns Arkiv 2015-08-14
för www.bootheum.se